

**UCHWAŁA NR XXXII/434/2016
RADY MIEJSKIEJ W CZELADZI
z dnia 19 grudnia 2016 r.**

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Czeladź na lata 2017-2021”.

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) w związku z art. 10 ust. 2 i 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 224, z późn. zm.).

**Rada Miejska w Czeladzi
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Czeladź na lata 2017-2021 ” w brzmieniu według załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Czeladź.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

UZASADNIENIE

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii prowadzenie działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań zgodnie z art. 10 ust. 2 i 3 prowadzona jest w oparciu o uchwalany gminny program przeciwdziałania narkomanii.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2017 – 2021 DLA MIASTA CZELADŹ

WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 224, z późn. zm.) przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy (art. 10 ust. 1). W myśl zapisów ustawy (art. 10 ust. 2) opracowany został dla Miasta Czeladź Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, w którym ujęto zadania do realizacji. Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z używania narkotyków.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 - 2021 dla Miasta Czeladź obejmuje zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii, których realizacja rozpoczęła się w latach ubiegłych i będzie kontynuowana. Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców Czeladzi.

Niniejszy dokument opracowany został w oparciu o cele operacyjne, dotyczące przeciwdziałania narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia i jest w ścisłej kooperacji z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Czeladź oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Czeladź przyjętą na lata 2016 – 2022. Realizacja zadań Programu jest finansowana ze środków pochodzących z opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które stanowią dodatkowe dochody gminy. Jednostką koordynującą realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2021 dla Miasta Czeladź jest Urząd Miejski w Czeladzi – Wydział Edukacji i Polityki Społecznej.

DIAGNOZA - UŻYWANIE SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH PRZEZ MŁODZIEŻ

W 2015 roku w ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) zrealizowano w Polsce badanie ankietowe na losowej próbie reprezentatywnej uczniów trzecich klas szkół gimnazjalnych (wiek: 15-16 lat) oraz drugich klas szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17-18 lat). Ważona próba ogólnopolska liczyła 3526 uczniów trzecich klas szkół gimnazjalnych oraz 2770 uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Celem badań jest monitorowanie natężenia problemu używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, a także ocena czynników wpływających na rozpowszechnienie tych substancji. W Polsce badania ESPAD przeprowadzono po raz pierwszy w 1995 r., badania powtarzane są co 4 lata. W 2015 r. badanie zostało zrealizowane przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

Wyniki badania z 2015 r. wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych niż legalnych, zwłaszcza alkoholu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 24,3% młodszych uczniów i 37,3% starszych uczniów. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia wśród substancji nielegalnych jest amfetamina - ok. 4,6% wśród uczniów gimnazjów i 8,3% wśród uczniów szkół wyższego poziomu. Okazjonalne używanie substancji nielegalnych stawia przetwory konopi na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia. W klasach trzecich gimnazjów używa tego środka 19% uczniów, w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych – 32%. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem 10% uczniów klas trzecich gimnazjów i 15% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych używało marihuany lub haszyszu. Odsetki uczniów, którzy używali dopalaczy, są niższe niż odsetki używających przetworów konopi. Nie odnotowano wzrostu między 2011 r. i 2015 r. Zarówno eksperymentowanie z substancjami nielegalnymi, jak ich okazjonalne używanie, jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt¹.

1 Źródło: Używanie substancji psychoaktywnych przez polską młodzież w 2015 r. – Janusz Sierosławski, Warszawa 26.11.2015 r.

Istotnym dopełnieniem analizy problemów przeciwdziałania narkomanii są wnioski płynące z badań „Diagnoza skali zachowań ryzykownych w obszarze używania substancji psychoaktywnych uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na terenie miasta Czeladź”, które realizowane były we wrześniu i październiku 2015. Badaniem objęto 667 uczniów w wieku gimnazjalnym (kl. I-III), ponadgimnazjalnym (kl. I-III liceum, kl. I-IV technikum), oraz 185 uczniów z szóstych klas szkół podstawowych (81% całej populacji).

Z dokumentu wynika iż:

- w szkołach podstawowych - inicjacja narkotykowa według deklaracji uczniów kl. VI nie występuje (na pytanie "czy zdarzyło ci się kiedykolwiek zażywać narkotyki" odpowiedzi były: marihuana – 0,55%, kleje - 0,55%, amfetamina, ecstazy, LSD, heroina, inne - 0%, na analogiczne pytanie dot. dopalaczy odpowiedzi udzielono: - 0%, leki w celu odurzenia - odpowiedzi twierdzących udzielono: syropy - 0,54%, leki przeciwbólowe - 0,54%, leki psychotropowe, inne - 0%, po raz pierwszy spróbowane ww. używki w wieku 11-12 lat zadeklarowała tylko 1 osoba, na pozostałe pytania dot. narkotyków - wszystkie odpowiedzi były 0%).

W szkołach gimnazjalnych - inicjacja narkotykowa: marihuana - 8,86%, haszysz - 2,5%, amfetamina 1,1%, kleje 1,1%, ecstazy 1,1%, pyt. dot. dopalaczy - odpowiedzi twierdzących udzieliło: do palenia 3,47%, do polykania 0,77%, do wdychania 0,39%, żadne - 90,37%, pyt. dot. leków w celu odurzenia - odp. twierdzących udzieliło: leki przeciwbólowe 8,93%, syropy 5,9%, leki psychotropowe 1,51%, inne - 0,76%.

Wnioski z badań:

- uczniowie szkół podstawowych sporadycznie eksperymentują z substancjami psychoaktywnymi;
- tendencja wzrastającego zainteresowania młodzieży substancjami psychoaktywnymi zauważalna jest od pierwszej klasy gimnazjum; momentem przełomowym jest przedział wiekowy 13-14 lat;
- wśród uczniów deklarujących przyjmowanie substancji psychoaktywnych nie odnotowano obaw związanych z możliwością uzależnienia się;
- skuteczne formy pracy wychowawczej w ramach programów profilaktycznych uzależnione są od zaufania uczniów wobec nauczycieli i pedagogów;
- realny udział rodziców w realizacji działań profilaktycznych jest niewielki.

ADRESACI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Adresatami Programu są mieszkańcy Czeladź, w szczególności:

- osoby i rodziny z problemem narkomanii,
- osoby uzależnione i współuzależnione,
- dzieci i młodzież,
- osoby zajmujące się zapobieganiem występowania problemów narkomanii oraz pomocą osobom i rodzinom z problemem narkomanii,
- podmioty publiczne, społeczne i prywatne działające w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

CEL PROGRAMU

Ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych (tzw. „dopalaczy”) ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Cele szczegółowe Programu są zgodne z kierunkami działań określonymi w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zadanie 1		
Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.		
	Działania – sposoby realizacji:	Mierniki:
1	Upowszechnianie informacji na temat placówek interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od środków	- liczba przekazanych materiałów informacyjnych

	odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych (tzw. „dopalaczy”).	
2	Działalności Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego, w którym udzielana jest bezpłatna pomoc osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - zatrudnienie specjalisty ds. uzależnień od narkotyków, - doposażenie w materiały edukacyjne, będące narzędziami zwiększania kompetencji osób zaangażowanych w rozwiązywanie problemów uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych (tzw. „dopalaczy”). - prowadzenie działań informacyjnych o ofercie Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego poprzez wykorzystanie lokalnych nośników informacji, np. prasy, Internetu. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z pomocy konsultanta Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego - liczba przekazanych materiałów informacyjnych - liczba działań upowszechniających informacje o działalności Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego

Zadanie 2

Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy narkomanii.

Działania – sposoby realizacji:		Mierniki
1	Udzielanie rodzinom, w których występuje problem narkomanii bezpłatnych porad psychologicznych w Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym	- liczba członków rodzin osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych (tzw. „dopalaczy”), którym udzielono porad psychologicznych
2	Udzielanie rodzinom, w których występuje problem narkomanii bezpłatnych porad prawnych w Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym	- liczba członków rodzin osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych (tzw. „dopalaczy”), którym udzielono porad prawnych
3	Udzielanie dofinansowania lub finansowanie udziału w szkoleniach pracownikom służb i instytucji, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.	- liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania narkomanii
4	Prowadzenie działań związanych z funkcjonowaniem miejskiego Telefonu Zaufania.	- liczba porad udzielonych osobom korzystającym z miejskiego Telefonu Zaufania

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Działania – sposoby realizacji:		Mierniki:
1	Podjęcie i rozwijanie różnorodnych form oddziaływań profilaktycznych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - upowszechnianie informacji na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych, 	- liczba informacji, które ukazały się w środkach masowego przekazu

	<p>środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych (tzw. „dopalaczy”)</p> <ul style="list-style-type: none"> - finansowanie programów profilaktyki dla dzieci i młodzieży, które sprzyjają osobistemu rozwojowi, wzmacniają poczucie odpowiedzialności, własnej wartości oraz umożliwiają włączenie się do grup realizujących pozytywne cele (czynniki chroniące), - wspieranie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, - podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym, przeznaczonych dla rodziców (rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne), - organizowanie konkursów, akcji bądź innych działań poświęconych problematyce narkomanii, - doposażenie w materiały edukacyjne, informacyjne, a także zakup nagród rzeczowych, które stanowią element motywacyjny i angażujący uczniów w podejmowanych przedsięwzięciach profilaktycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób uczestniczących w realizowanych przedsięwzięciach profilaktycznych - liczba osób uczestniczących w realizowanych przedsięwzięciach profilaktycznych - liczba osób uczestniczących w realizowanych przedsięwzięciach profilaktycznych - liczba osób uczestniczących w realizowanych przedsięwzięciach profilaktycznych - liczba, rodzaj i sposób rozpowszechnionych materiałów
2	<p>Kontynuacja działań związanych z uczestnictwem w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych, obejmujących problematykę narkomanii (zakup pakietów materiałów profilaktyczno - edukacyjnych niezbędnych do przystąpienia do organizowanych przedsięwzięć przy udziale szkół rozpowszechniających idee kampanii).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba kampanii edukacyjnych
3	<p>Udzielanie wsparcia osobom realizującym zadania profilaktyczne obejmującego problematykę narkomanii poprzez umożliwianie im uczestniczenia w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób przeszkolonych
4	<p>Upowszechnianie informacji o instytucjach w mieście, świadczących pomoc w obszarze rozwiązywania problemów narkomanii, alkoholowych i innych uzależnień, m.in. poprzez zakup i dystrybucję broszur, plakatów, informatorów, ulotek, itp.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj rozpowszechnionych materiałów informacyjno – edukacyjnych

Zadanie 4

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

	Działania – sposoby realizacji:	Mierniki
1	<p>Współpraca z placówkami oświatowymi w prowadzeniu działań związanych z profilaktyką narkomanii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba placówek oświatowych prowadzących działania profilaktyczne, którym udzielono wsparcia
2	<p>Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu profilaktyki narkomanii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba, rodzaj i sposób rozpowszechnionych materiałów
3	<p>Finansowanie szkoleń i innych form podnoszących kwalifikacje zawodowe osób</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających ze

	realizujących zadania obejmujące problematykę narkomanii.	specjalistycznych szkoleń
4	Kontynuacja współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym i profilaktyki uzależnień.	- liczba organizacji pozarządowych i innych podmiotów zaangażowanych w działalność profilaktyczną - rodzaj podjętych działań
Zadanie 5 Pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.		
Działania – sposoby realizacji:		Mierniki
1	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom, w których występuje problem narkomanii	- liczba decyzji przyznającej świadczenia zgodnie z ustawą o Pomocy Społecznej
2	Prowadzenie pracy socjalnej i poradnictwa w rodzinach, w których występuje problem narkomanii	- liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie pracy socjalnej i poradnictwa

ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ

Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe pochodzące z opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Dysponentem ww. środków jest Urząd Miejski w Czeladzi.

REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynatorem i realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest Urząd Miejski w Czeladzi – Wydział Edukacji i Polityki Społecznej.

Partnerami/współrealizatorami Programu są:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komisariat Policji w Czeladzi
- Straż Miejska Czeladź
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- Placówki oświatowe i kulturalne
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czeladzi
- Organizacje pozarządowe
- Inne podmioty i instytucje działające na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU

1. Naczelnik Wydziału Edukacji i Polityki Społecznej składa sprawozdanie z realizacji działań programowych Burmistrzowi Miasta do końca I kwartału za rok poprzedni.
2. Burmistrz Miasta składa sprawozdanie z realizacji GPPiRPA Radzie Miejskiej raz w roku.